

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 146:

Forslag til folketingsbeslutning om maritim håndhævelse af handelssanktioner over for Forbundsrepublikken Jugoslavien og om et dansk maritimt bidrag til NATO's indsats på det vestlige Balkan.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 25/5 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Per Kaalund (S):

På NATO-topmødet i forrige måned blev man enig om at skærpe sanktionerne over for Jugoslavien, og i konsekvens af det har EU gennemført et forbud mod salg og levering af olie m.v. til Jugoslavien. NATO har sideløbende besluttet at sende sin stående flådestyrke i Atlanterhavet til Adriaterhavet, bl.a. for at kunne overvåge og håndhæve FN's og EU's sanktioner.

Danmark deltager permanent i den stående flådestyrke, og regeringen søger nu mandat til, at en korvet – eller fregat i internationalt sprog – kan forlægges til Adriaterhavet. Opgaven forudses at være overvågning, inspektion og eventuel støtte til en implementeringsstyrke.

Sideløbende planlægger NATO at sende sin nordlige minerydningsstyrke til Adriaterhavet. Den deltager Danmark også i, og her søger regeringen også mandat. Opgaven dér bliver at rydde ammunition. Det er fortrinsvis nedkastet ubrugt ammunition, hvis operationen ikke har tømt ammunitionslagret, var jeg lige ved at sige, fra fly m.v.

Desværre er det nødvendigt fortsat at styrke presset på Jugoslavien, og Danmark må deltage heri i forlængelse af vores hidtidige engagement både med F 16-flyene og de ca. 200 mand, som vi har i det nordlige Albanien til at bistå de humanitære organisationer m.v.

Vi må håbe, at krigshandlingerne snarest bringes til ophør. Danmark støtter naturligvis det internationale samfunds bestræbelser for at finde en fredsløsning. En resolution fra FN's Sikkerhedsråd må være det rigtige, og principperne er angivet fra G 8-landene, for det første omgående afslutning af vold og undertrykkelse af befolkningen i Kosovo, for det andet tilbagetrækning af militære og paramilitære styrker fra

området og for det tredje udstationering af en effektiv international styrke. Der er 7 punkter i alt.

Jeg kan nævne, at Socialdemokratiet støtter denne sag om, at der gives mandat til regeringen.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Foranlediget af hr. Per Kaalunds indlæg på vegne af Socialdemokratiet vil jeg godt spørge Socialdemokratiet, om ikke man på et tidspunkt mener, at den krig bør have en ende. Om man ikke fortsat bør se på forhandlingsløsninger, der kan sikre, at vi ikke hele tiden skal tage stilling til nye også danske bidrag til konflikten dernede.

Det er jo fjerde gang inden for relativ kort tid, at Folketinget må sende flere styrker af sted, enten flåde, fly, eller hvad det nu er af mandskab, vi må sende af sted. Og derfor er det selvfølgelig interessant for partierne her i Folketinget at spørge: Hvornår mener regeringen, at det må stoppe? Hvornår mener regeringen i lighed med Italien, Folkekirkens Nødhjælp og andre velmenende organisationer, at der må et bombestop til, at krigen må stoppe, sådan at man kan komme til forhandlingsbordet igen, så man kan hjælpe mange af de mennesker, mange af de flygtninge, der er kommet i knibe på grund af bl.a. NATO's bomber?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg kan forsikre hr. Peter Skaarup om, at den socialdemokratiske folketingsgruppe meget gerne ser en ende på den krig og de krigshandlinger, der foregår i området, og vi agter fortsat at støtte regeringens bestræbelser på, at disse krigshandlinger bringes til ende, og vi er overbeviste om, at regeringen vælger de rette midler på de rette tidspunkter i samarbejde med andre nationer.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jo, men det er meget godt, at Socialdemokratiet og hr. Per Kaalund siger, at man vil vælge de rette midler på de rette tidspunkter. Men vil Socialdemokratiet så ikke forholde sig til bl.a. generalsekretæren fra Folkekirkens Nødhjælp, hr. Christian Balslev-Olesen, der har sagt, at man i øjeblikket ikke kan komme ind og hjælpe mange af de flygtninge, som er blevet ofre i

den her situation i Kosovo, på grund af NATO's bomber, og om det ikke fører til eftertanke hos Socialdemokratiet, så man i lighed med Italien og andre gode kræfter begynder at argumentere for, at man indstiller de her bombninger, indtil man kan få afprøvet de forhandlingsmuligheder, der ligger, som bl.a. kan inddrage Rusland, som er en vigtig partner i den her sag, hvis det skal kunne lade sig gøre at få en fred dernede?

I fortsættelse af det vil jeg godt spørge hr. Per Kaalund, om Socialdemokratiet også som konsekvens af de kamphandlinger, vi har dernede, mener, at der skal en landkrig til for at få gjort en ende på situationen, eller hvad? Jeg synes, at den danske befolkning har krav på at få at vide, om Socialdemokratiet går ind for en landkrig eller den ikke gør.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg tror ikke, at man oplever internationale kriser eller krige som dem, man ser i øjeblikket, uden at man kan finde eksperter, der udtaler sig i den ene, den anden og den tredje retning. Der vil være mange forskellige meninger om, hvilke fremgangsmetoder man skal anvende, og på hvilke tidspunkter man skal gøre det.

Socialdemokratiet har ingen intentioner om landkrig. Vi følger regeringens opfattelse på disse punkter, og jeg vil ikke afvise, at det på et tidspunkt kan være nødvendigt at sætte landtropper ind, men det har vi ikke taget stilling til, og det vil vi selvfølgelig følge udviklingen af.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan så forstå, at Socialdemokratiet og regeringen ikke vil afvise en landkrig, og at Danmark skal sende soldater af sted til en sådan. Og dér vil jeg da godt spørge: Hvornår forventer hr. Per Kaalund, at Danmark skal tage den beslutning, og hvor mange soldater skal deltage i den landkrig? Forventer man, at det er det, NATO planlægger i øjeblikket og kommer med udtalelser om i øjeblikket, eller skal vi op på et meget større tal fremover, hvis det er sådan, at situationen skal løses ved en landkrig?

Jeg må sige, at i Dansk Folkeparti tror vi ikke noget som helst på, at en landkrig vil hjælpe noget. Vi har set, at serberne under anden verdenskrig kunne holde mange tyske divisioner i meget lang tid i det bjergsomme terræn, vi taler om her, og derfor er det at spille bold med

skæbnen, hvis Danmark og andre lande går ind i en landkrig med serberne.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Om en beslutning om landkrig skal træffes, så vil Folketinget blive inddraget, og der vil naturligvis på det tidspunkt i givet tilfælde ligge en indstilling fra regeringen om, i hvilket omfang og hvornår og på hvilket tidspunkt Danmark skal deltage.

Svend Aage Jensby (V):

Hr. Kaalund har på udmærket vis redegjort for essensen i beslutningsforslaget, så det behøver jeg ikke at bruge Folketingets tid på at gentage.

Det, jeg siger i det følgende, siger jeg også på vegne af CD's ordfører, hr. Arne Melchior, som på grund af andre gøremål er forhindret i at være til stede.

Det, regeringen efterlyser, er et samtykke til en maritim håndhævelse af handelssanktionerne over for Forbundsrepublikken Jugoslavien og til, at vi kan stille med et maritimt bidrag af et omfang, som hr. Kaalund har været inde på. Jeg kan jo også i den her situation sige til regeringen, som vi altid har gjort siden januar 1993, at når regeringen efterlyser støtte til dansk forsvar, støtter Venstre det.

Seks partier har i går indgået et forsvarsforlig. Det synes jeg er godt. Det var nødvendigt. Jeg mener strengt taget, vi fandt et rimeligt niveau. Vi havde gerne set, at de økonomiske rammer for forsvaret var blevet bedre, men alligevel var det set med mine øjne et acceptabelt resultat i den situation, Danmark er i, og den situation, forsvaret står i, vi nåede frem til i en sen aften i går.

Vi lægger i Venstre megen vægt på, at dansk forsvar, dvs. hæren, søværnet, flyvevåbnet samt hjemmeforsvaret – det er det, vi forstår ved forsvaret – skal kunne deltage i internationale operationer. Der er sket en forskydning med hensyn til forsvarets opgaver. Det er jo også det, der kommer til udtryk her i regeringens forslag. Nu har vi i årevis haft hæststyrker ude i internationale opgaver. Vi har faktisk i lang tid i et stort omfang haft flyvevåbnet i operationen over Kosovo, og nu påkalder regeringen sig søværnets bistand.

Det glæder mig, for i Venstre lægger vi vægt på, som også Forsvarskommissionens konklusion var i afsnittet vedrørende formålet og opgaver for dansk forsvar, at løsningen af

dansk forsvar og løsningen af internationale opgaver forudsætter, at forsvaret råder over styrker af alle tre værn. Det er jo sådan set det, der finder udtryk her i forslaget, og når nu udenrigsministeren engang vender tilbage til salen – jeg beder formanden give mig den fornødne tid – så har jeg et spørgsmål til udenrigsministeren, og det lyder, idet jeg tilslutter mig det, hr. Kaalund har sagt om operationen: Er det rigtigt, at vi i Venstre kan opfatte det sådan, at med forslaget erklærer regeringen sig enig i, at også søværnet på lige fod med hæren og flyvevåbnet skal kunne deltage i internationale operationer, have den fornødne uddannelse, have den fornødne udrustning til de operationer?

Hvis ministeren vil svare mig på det, altså at der med regeringens forslag også ligger en anerkendelse af søværnets ligeværd i den henseende, så kan jeg tilslutte mig forslaget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg blev en smule overrasket over hr. Jensbys tale, og det kan være over et ord eller to. Hr. Jensby sagde faktisk, at ud over flyvevåbnet, søværnet og hæren, skulle hjemmeværnet sendes ud. Det er nyt for mig, men jeg har jo ikke deltaget i forsvarsforligsforhandlingerne.

Det nye for mig er, at hjemmeværnet skal sendes ud. Jeg tror i øvrigt også, det kommer som en overraskelse for hjemmeværnet, nogle ville måske sige et chok, og det er klart, det efterlader et par spørgsmål. Hvor skal de hen? Skal de til Kosovo? Hvis de skal derned, hvad skal de så lave? Hvordan skal de deltage aktivt?

Jeg har meget brug for et svar. Jeg tror, det ville chokere ganske mange hjemmeværnsfolk i et langt større omfang, end hr. Jensby forestiller sig.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Ja, nu har jeg jo haft den tvivlsomme fornøjelse at sidde med hr. Søvnald i Forsvarskommissionen.

Det, jeg sagde, var, hvad jeg forstod ved dansk forsvar, nemlig hæren, flyvevåbnet, søværnet samt hjemmeværnet, og så sagde jeg om de tre værn, at de naturligvis skal kunne deltage i internationale opgaver, og dernæst, hvad der også står i Forsvarskommissionens betænkning, at hvis hjemmeværnet på frivillig basis ønsker at deltage i internationale operationer, så

kan de naturligvis gøre det. Der er ingen, der kunne drømme om at udkommandere hjemmeværnet, men det er op til enhver officer, ethvert hjemmeværnsmedlem, der har den fornødne uddannelse, at deltage i internationale operationer.

Det er sådan set også det, der ligger i det nye forsvarsforlig, vil jeg sige til hr. Søvnald, så det er ikke nogen overraskelse.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal takke ikke kun på egne vegne, formentlig taler jeg også på hovedparten af hjemmeværnets vegne, for, at situationen blev afdramatiseret. Jeg forstår altså, at hjemmeværnet nu kan læne sig trygt tilbage i sikker forvisning om, at det ikke vil blive sendt ud.

Jeg synes i øvrigt, det er interessant, at når vi diskuterer en situation, der er så alvorlig som situationen i Kosovo, bliver den så decideret brugt til en indenrigspolitisk situation, nemlig til at tvinge de danske forsvarsudgifter op på områder, hvor hr. Jensby af kærlighed til hjemmeværnet formentlig kom til at fortale sig.

Men jeg takker for berigtigelsen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Hans Engell som ordfører.

Hans Engell (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig regeringens forslag om dansk maritim deltagelse i aktionen i Adriaterhavet. Vi ser det som en forlængelse af den ganske omfattende indsats, som vi sammen med vores NATO-allierede yder i forbindelse med krigen på Balkan, og også i forlængelse af de beslutninger, der er truffet på NATO-topmødet, som vi jo også har bakket op.

Der er tale om, at to af søværnets enheder skal af sted, korvetten Peter Tordenskiold og Standard Flex-skib »Makrellen« i første omgang og senere »Lindormen«. De skal så indgå i den embargo, der nu lægges op til i forhold til Milosevics Jugoslavien, og vi står bag den forøgelse af den danske indsats, som regeringen foreslår.

Det er – synes vi i dag – værd at notere, at Danmark, hvis vi ser på den samlede indsats, både militært og også humanitært, yder et meget omfattende bidrag til indsatsen på Balkan og også til NATO's samlede aktion. Det er vigtigt at understrege, at det er styrker af alle tre værn, som indgår.

Vi ved også, at det stiller betydelige krav til værnene og til forsvarets personel at gennemføre en så omfattende indsats uden for landets grænser. Når man har haft lejlighed til, hvad vi jo har i Folketingets Forsvarsudvalg, at følge hvilke ressourcer det kræver, for at vi kan bære den indsats, en indsats, som nu også kommer til at omfatte søværnet, siger det noget om kravene til det samlede forsvars evne.

Vi er ligesom Venstres ordfører glade for, at der med den nye forsvarsordning fortsat vil være økonomisk og operativ mulighed for, at forsvaret kan løse disse opgaver på et niveau, der ikke er mindre end i dag, men tværtimod vil blive større. Vi ser her en god rolle for det danske forsvar i de kommende år, og netop fordi det er treværnsindsatsen, der er efterspurgt, som vi også kan levere til.

Med hensyn til selve aktionen går vi ud fra, er jeg helt sikker på, at forslaget er gennemarbejdet, og også at der er realisme i det inspektionsregime, som jo bygger på, at de pågældende skibes lande er indstillet på at lade sig omfatte af embargoen og dermed kontrollen. Det er jo sådan en lidt underlig konstruktion, kan man sige, men den har jo gode politiske forudsætninger.

Udenrigsministeren peger så på i forslaget, at der kan opstå situationer, som vil kræve teoretisk – forhåbentlig – anvendelse af militære magtmidler. Det understreges i forslaget, men det er forsvarets enheder jo også præcis både udrustet og uddannet til.

Vi har ingen andre bemærkninger til forslaget, og vi tilsiger det gerne en hurtig behandling i Folketingets Forsvarsudvalg, så det kan vedtages, inden Folketinget standser sit arbejde for sommeren.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det var, ligesom Det Konservative Folkepartis ordfører, hr. Hans Engell, betragtede det her som sådan en ekspeditionssag, som ligger i klar forlængelse af de tidligere bidrag, og derfor skulle Danmark bare sige ja.

Der vil jeg da godt spørge hr. Hans Engell, om ikke det vækker til eftertanke, at det her dybest set kan komme til at betyde, at NATO og Danmark kommer i en klar konflikt med Rusland. Jeg kan bare citere, hvad den russiske udenrigsminister, Igor Ivanov, sagde i Berlingske Tidende 26. april, nemlig at alliancen, og det vil sige NATO, ikke kan lave en sådan em-

bargo, at man vil fortsætte sine olieleverancer til Jugoslavien, at i henhold til international ret kan sanktioner og embargoer kun gennemføres af FN's Sikkerhedsråd, og at Rusland i sit forhold til andre lande følger international ret og ikke NATO-beslutninger. Vi vil ikke foretage os noget, der vil øge lidelserne for det jugoslaviske folk, vi vil fortsætte med at levere olie og overholde vores internationale forpligtelser, sagde han.

På den baggrund mener jeg, det vil være rigtigt, at ordføreren svarer på, hvordan man har tænkt sig at håndtere den konflikt, der jo helt klart her kommer med Rusland.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er det jo blevet en vane, at alle forslag, der omhandler krig og fred, skal hastebehandles igennem Folketinget på 24 eller maksimalt 48 timer. Derfor vil jeg godt spørge hr. Hans Engell, om hr. Hans Engell kunne oplyse, hvornår Det Konservative Folkeparti første gang blev præsenteret for det her forslag.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Hr. Peter Skaarup rejser spørgsmålet, om vi i den konservative folketingsgruppe har overvejet konsekvenserne af dette forslag. Jeg tror, alle folketingsgrupper meget alvorligt overvejer konsekvenserne af de forslag, som vi behandler i forbindelse med udsendelsen af danske enheder. Vi ved, at det ikke er en øvelsessejlad i Østersøen i magsvejr. Det er under en væbnet konflikt, hvor der er en risiko til stede både for besætning, for udsendte landmilitære styrker, for flyvevåbnets folk og dermed også en risiko, som Folketinget tager et medansvar for, når vi forholder os til de beslutningsforslag, som foreligger.

Jeg kan undre mig over, at ordføreren for Dansk Folkeparti, et parti, som jo normalt glædeligvis forholder sig positivt til NATO-samarbejdet og til en dansk forsvarsindsats, betragter det som så væsentligt at varetage russiske interesser, men jeg forstår godt baggrunden for spørgsmålet og skal heller ikke være polemisk i mit svar.

Når man ser på begrundelsen i regeringens forslag, fremgår det jo klart, at der bygges et inspektionsregime op. Det var også det, jeg henviste til i mit første indlæg, og det vil sige, at inspektionerne omfatter de skibe, som kommer

fra nationer, der har begivet sig ind under dette inspektionsregime. Der er jo ikke noget mærkeligt i, at Rusland i denne konflikt, hvor vi ved, at Rusland har synspunkter, som ikke er overensstemmende med NATO's, udtaler sig temmelig skarpt.

Omvendt føler jeg mig også overbevist om, at vi ikke kommer i en situation, som hr. Peter Skaarup har beskrevet. Dertil er dialogen mellem Rusland på den ene side, NATO og ikke mindst USA på den anden, jo for intens, og dette spørgsmål har også, hvilket er fremgået klart, været overvejet i forbindelse med NATO-topmødet.

Med hensyn til hr. Søren Søndergaards spørgsmål har det jo længe stået klart for hele Folketinget, at denne mulighed var til stede. Det blev jo nævnt fra regeringens side i forbindelse med den drøftelse, vi havde, da der var kommet henvendelse vedrørende udsendelse af en ubåd, og regeringen har så, sådan som regeringen også er forpligtet til efter den nuværende forsvarsordning, nævnt spørgsmålet for forsvarsforligspartierne, idet det jo er de partier, som er med til at finansiere udsendelsen, og det er klart præciseret i det nuværende forsvarsforlig, ligesom det fremgår af det kommende forsvarsforlig, at regeringen orienterer forsvarsforligspartierne i disse sager.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Peter Skaarup og derefter hr. Søren Søndergaard.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det kan da godt være, at Det Konservative Folkeparti har overvejet situationen nøje. Det kunne det jo tyde på.

Men de holdningstilkendegivelser, der er kommet fra De Konservative i denne her sag, tyder jo altså ikke på, man har gennemtænkt, hvad der vil ske, hvis NATO-styrker og bl.a. danske skibe skal borde russiske skibe for at søge efter olie. Hvis det er sådan, at man gør det, er holdningen klar ifølge Ivanos udtalelser: det vil Rusland ikke finde sig i.

Når man så samtidig betænker, at Rusland over land fører store forsyninger af olie til serberne, som NATO ikke vil gøre noget ved og ikke kan gøre noget ved, og at man under Bosnienkrisen fra 1992-95 ikke formåede at styre de smuglerier, der fandt sted af olie over floderne, ja, så virker det altså noget usandsyn-

ligt, at det skulle kunne lade sig gøre under denne embargo.

Med Det Konservatives opbakning ser det selvfølgelig ud til, at man vil prøve, men det er efter vores opfattelse skønne, spildte kræfter.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg noterede mig selvfølgelig, at hr. Hans Engell som den drevne parlamentariker, han er, undlod at svare på mit spørgsmål om, hvornår Det Konservative Folkeparti var blevet informeret om lovforslaget, men pakkede denne undladelsesynd ind i en masse ord.

Jeg forstod dog på det, og det er sådan set også bare den pointe, som jeg så takker for, at Det Konservative Folkeparti har haft tilstrækkelig tid til så at sige at tage et medansvar for grundigheden af det her forslag.

Jeg takker for det svar.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Først til hr. Søren Søndergaard: Jeg mener ikke, at jeg svarede udenom. Jeg nævnte for hr. Søren Søndergaard, at regeringen på et relativt tidligt tidspunkt har tilkendegivet, at denne mulighed for en udsendelse kunne opstå, og at forligspartierne som en del af det igangværende forsvarsforlig har denne klausul om, at regeringen skal orientere forligspartierne.

Der er jo ikke noget mærkeligt i, at de partier, der bærer Danmarks NATO-politik, som står bag forsvaret og derunder også forsvarets økonomi, er de partier, som regeringen inddrager, når disse beslutninger skal træffes. Det er jo en god ting, at der er overensstemmelse mellem de politiske beslutninger på den ene side og dem, der er parat til at bevilge penge til det på den anden side.

Til hr. Peter Skaarup: Jamen vi har gennemtænkt situationen, og det går jeg også ud fra at Dansk Folkeparti har. Jeg forestiller mig ikke en situation, sådan som vi har læst forslaget, hvor man skal se danske søfolk borde et russisk skib uden for det inspektionsregime, som opbygges, og derfor forestiller vi os ikke, at de mere dramatiske situationer, som hr. Skaarup beskriver, bliver aktuelle.

Men omvendt må vi jo erkende, at vi står midt i en konflikt, hvor NATO og NATO's flystyrker, herunder danske piloter, hver eneste dag opererer med livet som indsats i forhold til et regime, hvor NATO-alliancen og bag

NATO-alliancen de europæiske parlamenter klart politisk har besluttet, at vi ikke vil acceptere det, der foregår i det tidligere Jugoslavien.

Derfor er der en konsekvent politik i den opbakning, vi giver regeringens forslag, og det er den konsekvens, som jeg desværre savner hos Dansk Folkeparti. Det er positivt over for NATO, det er positivt over for forsvaret, men det ser ikke dansk forsvar og NATO i den afgørende vigtige rolle, som det i dag løfter i fredsstøttende operationer i forhold til katastrofen på Balkan. Der synes jeg, at Dansk Folkeparti virkelig svigter, og det er vel også i det lys, man skal se, at Dansk Folkeparti holder sig udenfor en række af disse vigtige afgørelser. Det er meget beklageligt og skuffende.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil da sige til hr. Hans Engell, at det da er fuldstændig korrekt, at Dansk Folkeparti holder sig uden for de beslutninger, som bliver truffet her, og det hænger jo bl.a. sammen med det, som hr. Hans Engell sagde, nemlig at vi ønsker at støtte det danske forsvar, men faktisk ikke mener, at det er det danske forsvars opgave at deltage i en krig som den her, der bl.a. har medført de utrolig mange flygtninge, som vi taler om, og de utrolig mange fejlbombninger, som vi også taler om, der har ramt ambassader og civile i flæng i den seneste tid. Derfor er der ikke tale om en dansk forsvarsindsats i denne tid. Der er tale om en dansk angrebsindsats, hvor vi angriber et andet suverænt land.

Så er det fuldstændig rigtigt, at Milosevic er en bandit, og at vi skal bekæmpe ham, så godt vi kan. Men vi skal altså ikke bekæmpe ham så meget, at vi også dræber mennesker hver eneste dag på grund af det.

Når hr. Hans Engell kommer ind på spørgsmålet om blokaden, må jeg bare gentage, at hvis ikke det er tanken, at man skal borde andre skibe, bl.a. russiske, ja, så er blokaden jo ikke noget som helst værd, for så vil russiske skibe fortsat kunne sejle olie ind til Serbien.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Nu er det vel ikke i dag, vi skal have en debat om den forsvarsaftale, som blev indgået i aftes og konfirmeret i dag.

Jeg ved, at hr. Peter Skaarup og andre fremtrædende medlemmer af Dansk Folkeparti har været repræsenteret i Forsvarskommissionen.

Forsvarskommissionen offentliggjorde i december måned sin betænkning, og den tilsluttede Dansk Folkeparti sig uden nogen form for mindretalelser, uden nogen form for reservationer. Af den fremgår det bl.a., at man ikke anser en umiddelbar militær trussel rettet mod dansk område for aktuel inden for en 10-års-periode.

Jeg må så spørge, hvad det er for nogle opgaver, hr. Peter Skaarup og Dansk Folkeparti forestiller sig, at det danske forsvar skal løfte. Er det ikke netop at bidrage i fredsstøttende operationer inden for et område, inden for et udvidet sikkerhedsområde, som der har været bred tilslutning til i Forsvarskommissionen?

Er det Dannevirke, vi skal forsvare? Ja, hvad er det egentlig, dansk forsvar skal kunne løfte af opgaver, når Dansk Folkeparti gerne vil have et stort og stærkt dansk forsvar, der bare ikke må bruges de steder, hvor der er brug for, at dansk forsvar medvirker?

Det er altså her, Dansk Folkepartis kæde springer fuldstændig af. Vi skal have et stort og et stærkt forsvar inden for NATO, det forsvar skal bare ikke bruges lige præcis de steder, hvor der i dag er behov for forsvaret, og det er ikke så meget ved Dannevirke.

Villy Søvndal (SF):

I SF er vi som bekendt tilhængere af forsvarets internationale indsats. Derfor har vi stemt for Den Internationale Brigade, og derfor stemte vi for IFOR i sin tid i Bosnien, men vi er ikke enige i det, der foregår nu.

Krigen har sin egen drivende logik. Nu står vi igen med et forslag, der vil optrappe konflikten på Balkan, den konflikt, som Milosevics nationalistiske styre uden tvivl har hovedansvaret for og også for de uhyrligheder, der pågår, men hvor NATO's katastrofale fejlbedømmelser har bragt situationen til et punkt af ufattelig tragik for civilbefolkningerne.

Beslutningerne startede her i Folketinget med fire fly plus reserver. Da det ikke virkede, så var der et oplæg til mere af det, der indtil nu ikke havde virket. Nu er der så forslaget om et dansk krigsskib samt en minelægger og en bemærkning om at gå endnu videre. Jeg citerer bemærkningerne side 2, spalte 2, tredje afsnit:

»De maritime elementer vil fremover kunne få tildelt nye opgaver, herunder eventuelt opgaver til støtte for en implementeringsstyrke for en fredsplan for Kosovo.«

Det kan kun læses som oplæg til den land-krig, der efter SF's opfattelse vil udløse et blodbad og risikere, at situationen på Balkan bevæger sig helt ud af kontrol i hele området.

De danske skibes opgaver bliver at kontrollere, eventuelt standse eller overtage kontrollen med skibe, som mistænkes for at transportere gods m.v., som er omfattet af FN's og EU's sanktioner mod Forbundsrepublikken Jugoslavien.

Bemærkningerne efterlader det indtryk, at FN har sanktioneret denne optrapning. Jeg vil godt sige det helt tydeligt, at det simpelt hen er at føre et helt Folketing og en hel befolkning bag lyset. Der er intet, absolut intet i den omtalte FN-resolution 1160 eller de andre vedtagne FN-resolutioner, der giver NATO en legitim ret til det her. Man kan være tilhænger af det, det vil jeg ikke frataget nogen retten til, men at bøje det her i retning af, at der skulle ligge noget som helst FN-grundlag for det, det er simpelt hen for tykt. Det gør der ikke, og jeg vil godt bede udenrigsministeren eller forsvarsministeren om at pege på den FN-resolution, der skulle danne den legale baggrund for det her. Alle ved jo, at der ikke er nogen legal baggrund. Det er vel også derfor, hr. Peter Skaarup havde misforstået det. Der er jo ikke tale om, at man vil standse russiske skibe. Det synes jeg er en utrolig klog beslutning af NATO. Jeg synes, det er en utrolig klog beslutning af NATO at lade være med at standse skibe uden et FN-mandat i ryggen. Der er alene tale om at standse skibe tilhørende dem, der er en del af regimet, som det hedder, dem, der har været med til at underskrive olieembargoen.

Hvad betyder det? Det betyder, at hensigten er at holde intern justits blandt NATO-lande plus ansøgerlandene til NATO, men herre gud, det er vel ikke det, det drejer sig om. Der er vel ingen, der forestiller sig, at Danmark går i krig mod Norge og sænker et norsk skib, der kommer sejrende med olie. Det er en ren banalitet. Det er altså heller ikke hensigten at angribe eller sænke skibe fra lande, der er uden for alliancen. Det afstår man fra, og jeg vil også tro, at udenrigsministeren vil bekræfte, at man ikke vil i krig med russiske skibe. Det synes jeg er en fornuftig position.

Hvad er så hensigten? Hensigten er vel den, at det her skal danne grundlag for den implementeringsstyrke, der er nævnt i bemærkningerne. Minelæggeren skal bruges til at samle de bomber op, som NATO-fly smider i Adriater-

havet, og det kan man sige er meget fornuftigt. SF er tilhænger af, at man selv rydder op efter sig.

Jeg forstår i øvrigt, at skibet er sejlet for 14 dage siden og næsten har rundet området dernede. Det udtrykker vel også klart, at det ikke er det, man behøver Folketingets accept til. En minerydder kan man sende af sted uden Folketingets samtykke; det drejer sig ikke om grundlovens § 19, stk. 2. Det gør derimod det andet skib, for det drejer sig om at forberede en situation, der hedder en egentlig landmilitær indsats.

Jeg vil så runde af med at sige, at nogle gange kan man godt blive lidt træt af de Orwellske udtryk. Gad vidst, om der er en ansat i Udenrigsministeriet med efternavnet Orwell. Luftbombardementer hedder ikke krig, det hedder en robust humanitær indsats. Det hedder det her heller ikke; det hedder en maritim håndhævelse af handelssanktioner.

Jeg tror altså, vi alle sammen ville have en smule fornøjelse eller glæde af, eller det ville virke mere oprigtigt, hvis vi også stod ved, hvad det her drejer sig om, i den måde, vi bruger ordene på.

Jeg skal for en sikkerheds skyld sige, at SF ikke kan støtte forslaget.

Peter Skaarup (DF):

Det er nu fjerde gang på relativt kort tid, at Folketinget tager stilling til danske styrkebidrag til krigen på Balkan. Først var det jo seks F-16-fly, vi sendte af sted, så sendte vi fire mere, så sendte vi styrken af sted, der skulle hjælpe flygtningene i området, og det støttede Dansk Folkeparti, og så har vi i dag flådebidraget, hvor vi skal sende tre fartøjer af sted. Hver gang er den sikre konsekvens set fra Dansk Folkepartis synspunkt, at vi eskalerer krigen, at det medfører, at der kan komme flere ofre ud af det, der kan komme flere flygtninge ud af det, der kan komme flere civile ulykker ud af den katastrofe, som er sket på Balkan.

På den baggrund er det klart, at vi ikke kan tilslutte os forslaget om at sende tre flådefartøjer af sted.

Vi må nok også erkende, at hvis det skulle have haft nogen mening fra start af at engagere sig på den måde, som Danmark og resten af NATO-landene har gjort på Balkan, med bombninger, med flådebidrag osv., ja, så skulle man jo have været indstillet på at føre tingene

ud i deres yderste konsekvens, nemlig ved også at indsætte landstyrker.

Det siger sig selv, at det er en meget problematisk situation, hvis man gør det, og derfor har man så også afstået fra det. Vi har også kunnet høre fra den socialdemokratiske ordfører i dag, at man i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt vil gøre det. Men det er klart, at det ligger i kortene, og alle kan høre, at det er det, der kommer til at ske på et tidspunkt, fordi det er den eneste måde, hvorpå man vil kunne gøre et reelt militært forsøg på at løse konflikten.

Vi mener så bare i Dansk Folkeparti, at hvis vi fører tankerækken til den afslutning, som det her vil betyde, nemlig indledningen af en landkrig, vil det være en katastrofe ud over det, vi har set indtil nu, også for NATO-styrker. Det vil betyde, at danske soldater vil komme hjem i ligposer, at også mange NATO-soldater bliver ofre for det her. Vi tror ikke på, at der er nogen som helst, der kunne ønske sig den udvikling af konflikten, der her er sket fra NATO's side.

Til det konkrete forslag må vi sige, at en olieembargo mod et andet land betyder, at det skal have en virkning. Hr. Villy Søvnald var inde på, at Dansk Folkeparti måske havde misforstået det lidt, for han mente ikke, at man skulle borde russiske eller andre skibe, der kunne formodes at ville forsyne Jugoslavien med olie. Der må jeg så bare sige, at hvis ikke det bliver konsekvensen af den indsats, som også det danske skib skal yde dernede, jamen så er det jo ingenting værd, for det er bl.a. russerne, der sørger for, at krigsmaskinen kan fungere nede på Balkan. Derfor vil det i virkeligheden være overflødigt at lave den her embargo, for russerne vil fortsat kunne forsyne Jugoslavien med olie, lige så vel som de selvfølgelig kan gøre det over land.

Så det her kommer ikke til at virke, og det så vi jo også under Bosnienkrigen, at i den periode, der var tale om, kunne Jugoslavien fortsat forsyne sig selv med olie uden problemer, bl.a. på grund af smugling og hjælp fra Rusland.

Tværtimod betyder den måde, man har lagt det op på over for Rusland uden at ville gøre alvor af det, at man kan komme ind i en helt anderledes vidtrækkende konflikt, nemlig med russerne, fordi Rusland afgørende vil føle sig tirret af den beslutning, som bliver taget her om en olieembargo. Den vil indirekte være et forsøg på at ramme de russiske forsyninger, men vil reelt ikke have nogen virkning.

Der har vi så også kunnet støtte os til de udtalelser, som den russiske udenrigsminister er kommet med, nemlig at de fortsat vil levere olie og overholde deres internationale forpligtelser, og det er jo en indirekte kritik af, at NATO på intet tidspunkt har kunnet få FN med på det her, selvfølgelig fordi det har de konsekvenser, som det vil have, over for et andet land.

Under alle omstændigheder vil det være dødsdømt på forhånd, det vil være skønne spildte kræfter, at vi træffer den beslutning, som flertallet på Christiansborg formentlig gør i denne her uge.

Så var der flere ordførere, bl.a. hr. Svend Aage Jensby, der var inde på, at det her jo også hang sammen med et dansk forsvarsforlig, at der i det her ligger en forsvarspolitisk relation. Vi må sige, at der er det fuldstændig korrekt, som også hr. Hans Engell sagde, at Dansk Folkeparti går ind for et stærkt dansk forsvar, men vel at mærke et dansk forsvar, og at vi skal leve op til vores NATO-forpligtelser. Men dér, hvor vi måske står af, og dér, hvor vi afgørende står af, er, hvor danske styrker skal deltage i angreb på nationer, der ikke har angrebet NATO-magter.

Derfor er det altså meget hult, når hr. Hans Engell taler om, at vi siger nej til fredsstøttende operationer. Der er ikke ret meget fredsstøttende operation over det, NATO foretager sig i øjeblikket, hvor man nu på anden måned bomber et fremmed land, som det er tilfældet.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil sige til hr. Skaarup, at det er erkendelse af Dansk Folkepartis opfattelse og mangel på viden om NATO's udvikling siden den kolde krigs ophør, der har gjort, at jeg på et tidligt tidspunkt anså det for utænkeligt, at Dansk Folkeparti kunne indgå i et forsvarsforlig. Når man har den opfattelse, at dansk forsvars hovedopgave stadig væk er som under den kolde krig, er der altså noget i historien, der er gået hr. Skaarup og hans parti forbi.

Vi seks partier, der nu har lavet et forsvarsforlig, har udførligt i indledningen til forliget anført, at dansk forsvars hovedopgave ultimativt er at være – i en NATO-ramme – dansk forsvar, men også, således som det er verdensordenens politik, at deltage i internationale operationer.

Det er beklageligt, at hr. Skaarup ikke har forstået NATO's nye strategi, således som den er ændret over en årrække.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det ligger ligesom i hr. Svend Aage Jensbys spørgsmål, at Dansk Folkeparti og måske flere forsvarsordførere, der stemmer imod det her forslag fra regeringen, ikke skulle have forstået NATO's nye strategi. Jeg tror, alle forsvarsordførerne har forstået, hvad det drejer sig om, og vi har også alle sammen været med i Forsvarskommissionens arbejde, som også rigtigt nok går ud på, at dansk forsvar i visse situationer skal deltage i internationalt arbejde også uden for landets grænser.

Men derfra og til at sige, at vi skal være med, hver eneste gang omverdenen siger: Nu skal vi lige være med i en aktion i Vestsahara, nu skal vi lige være med i en aktion på Balkan, nu skal vi lige være medovre i Sydøstasien, hvor der også er nogle konflikter, er der altså meget langt. Det, Dansk Folkeparti har sagt hele tiden, er, at vi skal have mulighederne. Vi skal også have en mulighed for at sende en ubåd til Adriaterhavet. Det har regeringen så ikke rigtig levet op til, men de muligheder skal vi have.

Men derfra og til at sige, at vi skal bruge de muligheder i enhver situation, er der altså meget langt. Det er jo også derfor, regeringen, hver gang der er tale om, at Danmark skal sende styrker til andre lande, kommer til Folketinget og beder om tilladelse til det igennem de beslutningsforslag, der er tale om.

Det, Dansk Folkeparti siger, er, at vi skal have et effektivt forsvar, vi skal have et godt dansk forsvar, men vi skal ikke i alle tilfælde, fordi omverdenen nu synes, det er vigtigt, at vi blander os i Vestsahara og på Balkan eller andre steder rundt omkring i verden, sende tropper af sted.

Dér synes jeg så, hr. Svend Aage Jensby har misforstået noget, for når Folketinget bliver forelagt nogle beslutningsforslag, er det vel også, fordi vi skal have lov til at diskutere dem. Det er vel ikke sådan, at regeringen på forhånd har besluttet sig til, at vi skal være med, koste, hvad det vil, fordi vi nu har lavet et forsvarsforlig, som vi har gjort.

Jeg forstår ikke rigtig, at vi skal godkende alt, hvad omverdenen kommer med af aktioner. Altså det ville svare til, at vi også, bare fordi EU synes, at vi skal lave et forbud mod, at unge

kan gå med aviser og sådan noget, skulle sige ja til det. Det skal vi da ikke. Vi skal da forholde os kritisk til de her ting, lige så vel som vi gør her i Dansk Folkeparti.

Jørgen Estrup (RV):

Som vi alle ved, har der gennem nogen tid været overvejelser om, hvordan man med en olieembargo kunne styrke den embargo, der er i gang mod primært Serbien, men altså det tidligere Jugoslavien, for at lægge det nødvendige pres under den nuværende konflikt.

Det er klart, at der er væsentlige problemer med en sådan embargo, og jeg synes derfor, der er grund til at hilse det velkommen, at man nu har fundet en vej, hvor man kan lave en fornuftig balancegang mellem det, man kunne kalde magtanvendelse og diplomati. Det ville jo være relativt vanvittigt, hvis man i en situation, hvor man bestræber sig på også at udnytte de diplomatiske muligheder, forhindrede, at de, som man er medspiller med, rent faktisk kan udøve deres job. Jeg synes, at man med dette forslag styrker embargoen uden at forspilde diplomatiets muligheder. Det synes jeg er vigtigt.

Det fremgår aldeles klart, at der ikke vil blive konfrontationer med bl.a. russiske skibe, og jeg synes også, der er grund til at henstille, at man viser det nødvendige hensyn over for bl.a. Montenegros særlige problemer i den igangværende konflikt og i den situation, der foreligger.

Jeg synes, der er grund til at sige, at det ligger i forlængelse af, hvad vi tidligere i Folketinget har besluttet på dette område, at vi også bidrager til NATO's engagement i Adriaterhavet både med hensyn til korvetten og med hensyn til deltagelse i minerydningsstyrken.

Forhistorien har jo været lang på det her område, og der er ingen grund til at ribbe op i, hvad der er gået forud, men vi har såmænd haft tid nok til at indstille os på, at dette ville komme. Allerede da den første henvendelse fra NATO forelå, blev det jo fra regeringens side meddelt, at man til sin tid ville indstille sig på at foreslå en korvet.

Derfor kan jeg også på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi tilslutter os og også samtidig har bemærket, at det meget klart i bemærkningerne til beslutningsforslaget står, at hvis der sker væsentlige ændringer i opgaverne, vil regeringen enten forelægge det i Det Udenrigspolitiske Nævn eller igen henvende sig i Folketingssalen og derved sikre sig, at der er den

nødvendige opbakning i tilfælde af en ændret situation.

Dermed mener jeg også, at man måske kan få manet nogle af de spøgelse i jorden, som tidligere var inde i debatten, om, hvad dette bidrag skal bruges til. Vi kan altså tilslutte os.

Søren Søndergaard (EL):

I bemærkningerne til forslaget hedder det:

»Et dansk maritimt bidrag bør ses i sammenhæng med de øvrige danske bidrag i forbindelse med NATO's indsats på det vestlige Balkan.«

Så har man sådan set begrundelsen for, hvorfor Enhedslisten ikke kan tilslutte sig forslaget, for hvordan går det med de bidrag, og hvordan går det med den aktion, NATO's såkaldte indsats på det vestlige Balkan?

Jo, aktionen har formålet at forværre det politiske klima i verden i forhold til Rusland og Kina. Aktionen har formålet at sætte FN endnu mere ud på et sidespor. Aktionen har formålet at destabilisere hele Balkanregionen. Derudover har aktionen formålet at skabe massive ødelæggelser i Serbien, dræbe tusindvis af civile og massakrere et par ambassader eller tre.

Så kan man måske sige, at det kunne være acceptabelt, hvis målet med aktionen blev nået. Man kunne måske se det som en nødvendig omkostning, hvis kosovaalbanerne blev forsvaret mod etnisk fordrivelse. Men hvordan er det så gået med det?

Jo, fra at have 250.000 internt fordrevne, før NATO's krig startede, har vi nu over 1 million eksternt fordrevne. Derudover har vi set massakrer, tortur og voldtægter i et enormt omfang, uden at NATO har rørt en finger for at forhindre det – uden at NATO har rørt en finger for at forhindre det.

Der er ikke blevet massakreret én eneste mindre, der er ikke blevet voldttaget én eneste mindre, der er ikke blevet tortureret én eneste mindre takket være NATO, kun tværtimod. Derfor er vi gået fra slemt til værre. Man er efterhånden fremme ved det resultat, som man har drømt om i Beograd: et Kosova uden kosovaalbanere.

Det er klart, at det ikke er særlig godt. Oven i købet er det ikke særlig godt, fordi alle de påstande, som nu fremsættes, om, at man kæmper for at få kosovaalbanerne tilbage, jo ikke kommer til at holde. Der er ingen, der tør stille sig op og sige, at bare en lille gruppe af kosovaalbanerne kommer tilbage i år eller næste år

eller næste år igen. Ødelæggelserne er for omfattende.

Hvis vi så kigger på selve blokaden, er det lidt latterlige i den jo blevet illustreret. Den skal kun standse skibe fra lande, som støtter blokaden. Den skal ikke standse skibe fra dem, som ønsker at overtræde blokaden.

Men derudover kan man jo stille spørgsmålet: Hvad vil olieembargoen egentlig hjælpe? Man kunne måske forestille sig, når der nu skal sendes et krigsskib ned for at håndhæve en olieembargo, at der var nogle overvejelser om, hvad den ville hjælpe. Det kan være, udenrigsministeren gør os klogere i sin opsummering, men indtil videre har vi ikke fået nogen argumenter for, at den vil hjælpe.

Hvis den vil hjælpe, hvad er så argumentet for, at denne blokade ikke er blevet gennemført før, f.eks. i forbindelse med, at man gik i gang med at bombe? Er det virkelig sådan, at disse paradegeneraler, som fører denne krig, har sidet og diskuteret, hvordan man kunne bombe olieanlæg, men glemte, at der samtidig blev sejlet olie ind? Er niveaueet for denne her krig virkelig dér? Det lyder mildest talt ikke betryggende. Jeg tror, det vil være bedst at få stoppet det. Det lader ikke til at være i kompetente hænder.

Vi ved godt, at man ikke må stille den slags spørgsmål: Hvorfor gjorde man ikke sådan, og hvorfor har man ikke gjort det, og hvorfor gør man det? Man bliver jo beskyldt for at være bagklog, og bagklog er noget af det værste, man kan være i forhold til denne her konflikt. Der er folk, der synes, det er bedre at fortsætte derudad med hovedet under armen, og det vil nok også ske med vedtagelse af det her forslag. Problemet er så bare, hvem det hjælper.

Tom Behnke (FP):

Da jeg ventede på, at det blev min tur til at få ordet som ordfører, kunne jeg ikke lade være med at sidde og tænke på, hvilken gave hr. Søren Søndergaard er udstyret med. Altså den evne at kunne se ind i fremtiden og se, hvad der var sket, hvis man ikke havde gjort det, man havde gjort, og hvad der ville være sket, hvis man havde forholdt sig anderledes, det er en gave, som jeg godt kunne tænke mig at have. Hr. Søren Søndergaard har den. Hr. Søren Søndergaard kan se, hvad alternativet ville have været, hvis NATO ikke havde grebet ind. Så ville der have været langt færre døde, der ville have været langt færre fordrevne, langt

færre voldtagne osv. Det er jo en evne at have. Jeg ejer den ikke, desværre.

Jeg er heller ikke sikker på, at hr. Søren Søndergaard ejer den. Jeg tror, hr. Søren Søndergaard gætter. Hr. Søren Søndergaard har en politisk holdning til de her ting og gætter på, hvad der var sket, hvis man ikke havde gjort det. Man skal jo passe på med, om man med sin retorik fremlægger tingene, som om det er kendsgerninger, eller det er ens politiske overbevisning, og det tror jeg hr. Søren Søndergaard skal forholde sig til.

I forhold til forslaget her er der ingen tvivl om, at forslaget vil få Fremskridtspartiets ubetingede støtte. Vi synes, det er et godt forslag. Vi synes, det er helt på sin plads, at vi i Danmark sammen med de andre NATO-lande er med til at sikre, at de handelssanktioner, der er indført, også bliver overholdt. Man kunne så stille sig selv spørgsmålet: Hvorfor nøjes man med en olieembargo? Hvorfor ikke udvide den? Man kunne vel egentlig udvide den til at omfatte langt flere varer, sådan at den ville have en større og stærkere effekt på hurtigere tid.

Der er ingen tvivl om, at den strategi, man har lagt, skal man også stå fast på, og vi er i Fremskridtspartiet indstillet på at bakke regeringen op i, at man sammen med NATO står fast på det, man har tænkt sig at gøre, og at man gennemfører de ting, man har besluttet sig for. Så ingen tvivl om, at vi i Fremskridtspartiet støtter forslaget.

Jann Sjursen (KRF):

Jeg kan ikke undlade at gøre den bemærkning, og jeg i og for sig synes, det er interessant med den diskrepans, der efterhånden er ved at udvikle sig mellem Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti på det her område, hvor jeg alt andet lige må sige, at jeg har langt større sympati for Fremskridtspartiets holdning i denne her sammenhæng, end jeg har for Dansk Folkepartis.

Vi kan også fra Kristeligt Folkepartis side tilslutte os regeringens forslag om maritim håndhævelse af handelssanktioner over for Forbundsrepublikken Jugoslavien og også om det danske maritime bidrag til NATO's indsats på det vestlige Balkan.

Forslaget ligger, som det fremgår af bemærkningerne, i klar forlængelse af de bidrag, som Danmark hidtil har ydet, og som Kristeligt Folkeparti også har givet sin støtte til, og derfor er det heller ikke overraskende, at vi giver vor støtte til endnu et dansk bidrag.

Jeg vil godt understrege, at selv om vi tilsiger en hurtig udvalgsbehandling også fra Kristeligt Folkepartis side, er det her ikke en ekspeditionssag for Kristeligt Folkeparti. Det er nøden, der tvinger os til også at udruste, havde jeg nær sagt, det sidste af vore tre værn til en indsats på Balkan, men det er ikke desto mindre en nødvendig indsats, som må til for at få fulgt op på de beslutninger og de initiativer, som allerede er taget fra NATO's side for at få stoppet krigen i Kosovo.

Med disse få ord vil jeg tilsige Kristeligt Folkepartis støtte til forslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Jann Sjursen fra Kristeligt Folkeparti bakker åbenbart op om den lige linje, der går i forløbet af denne her krig, hvor Danmark først sender fly, så skibe og næste gang flere soldater. Alt tyder på det, og det er også det, Kristeligt Folkeparti argumenterede for: at vi skulle være med i en landkrig.

Jeg vil da godt spørge hr. Jann Sjursen, om han fortsat mener, det er vigtigt, at Danmark skal være med i en landkrig nede i det område. Jeg vil da også godt spørge hr. Jann Sjursen, hvad han egentlig mener den her olieembargo skal hjælpe på, når vi alle sammen godt ved, at det er Rusland, der er den største forsyner af Jugoslavien med olie, og at den her blokade ikke vil være effektiv over for Rusland og ikke vil blive gjort effektiv over for Rusland.

Hvad kan vi så egentlig bruge det her til, og hvorfor skal skatteyderne betale det her millionbeløb, som det vil medføre – som det også er angivet i forslaget – at sende tre flådefartøjer af sted?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg tror, det var hr. Peter Skaarup, der tidligere i dag helt klart gav udtryk for, at Dansk Folkeparti tilsluttede sig NATO og støttede NATO's bestræbelser. Jeg vil da godt så her repetere, som det også står i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at det beslutningsforslag her følger af de beslutninger, som bl.a. blev truffet på NATO-topmødet i Washington den 23.-25. april. Jeg vil blot sige det på den måde, at vi fra Kristeligt Folkepartis side fuldt ud har tillid til, at de beslutninger, som blev truffet på NATO-topmødet, er ganske fornuftige, og at det derfor også er meget fornuftigt, at Danmark medvirker

til at implementere de beslutninger, som er truffet også i det regi.

Vi har større tiltro til, uden at jeg skal forklej-
ne hr. Peter Skaarup og Dansk Folkeparti, at det
er vejen at følge, end at det er den vej, som
Dansk Folkeparti er slået ind på.

Med hensyn til landkrig vil jeg sige, at jeg
selvfølgelig står ved de ord, som jeg tidligere
har sagt om det emne. Jeg vil også godt under-
strege, at forslaget her jo ikke handler om, at
Danmark nu kaster sig ind i en landkrig. Men
jeg vil da ikke lægge skjul på, at Kristeligt
Folkeparti stadig væk er af den opfattelse, at
det ville være nyttigt, om NATO forberedte sig
på – jeg understreger forberedte sig på – også
for alvor at kunne sætte styrker ind i en land-
krig med henblik på, gerne og selvfølgelig helst,
at implementere en egentlig fredsaf tale eller
også med henblik på at skabe fred, før en
egentlig aftale måtte være nået.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Af hr. Jann Sjursens besvarelse kan man jo nær-
mest udlede, at det her er forløberen for lands-
styrker, og jeg vil da godt spørge hr. Jann
Sjursen, om det kan bekræftes, at det er den
holdning, som Kristeligt Folkeparti fortsat har.

Videre vil jeg godt lige høre hr. Jann Sjursen
angående det spørgsmål, jeg stillede, der gik på,
hvad det egentlig skal nytte, det her, når nu vi
godt ved, at det er russerne, der eksporterer olie
til Jugoslavien, og at det her ikke vil have nogen
virkning over for den russiske eksport af olie.
Hvor er så nytten af forslaget? Hvor er nytten af
de millioner af kroner, det koster de danske
skatteydere, og hvor er nytten af den eskale-
ring, som der er tale om her?

Det svarede hr. Jann Sjursen ikke på.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Med hensyn til det sidste, hr. Peter Skaarup var
inde på, netop nytten af det danske bidrag og
den olieembargo, der nu er lagt op til, vil histo-
rien jo vise, havde jeg nær sagt, mere præcist,
hvad den måtte være, lige så vel som hvad nyt-
ten vil være af de bidrag, som vi allerede har
afsendt. Det skal jeg ikke foruddiskontere her,
men vi tror, at også denne embargo kan være
med til at forstærke presset på Milosevic, såle-
des at konflikten og krigen på Balkan kan blive
bragt til ende.

Hvad angår det første, som hr. Peter Skaarup
bad mig om at bekræfte, vil jeg blot henvise til
mit tidligere indlæg, som jeg faktisk ikke finder
blev udlagt retvisende af hr. Peter Skaarup ef-
terfølgende, så derfor kan jeg ikke bekræfte det,
som hr. Peter Skaarup gav udtryk for.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):
Jeg vil meget gerne takke et meget bredt flertal
her i Folketinget for tilslutningen til beslut-
ningsforslaget, også for tilslutningen til, at for-
slaget kan gøres færdig inden Folketingets
hjemsendelse.

Det er der glæde over i regeringen. Vi finder,
at der hermed er tale om et nyttigt dansk bidrag
til at bekæmpe den serbiske regerings mulighe-
der. Tilgangen til brændstof er vigtig for dens
muligheder, og at begrænse tilgangen af
brændstoffer er et vigtigt element i bestræbel-
serne for at få en fredelig løsning.

Til hr. Jensby skal jeg sige meget enkelt, at
hvis ikke regeringen fandt, at søværnet kunne
løse den opgave, vi her diskuterer, havde rege-
ringen ikke foreslået det. Det tror jeg også godt
hr. Jensby ved. Vi har vidst det i nogle uger. Vi
diskuterede dette spørgsmål i forbindelse med
ubådskussionen her i salen.

Så vil jeg sige til hr. Skaarup, at jeg synes, det
lykkedes hr. Skaarup at præsentere endnu en
bundskraber i debatten. Det lykkedes virkelig
hr. Skaarup at blande danske børns udbring-
ning af aviser sammen med udsendelsen af dis-
se fartøjer, og det synes jeg er en bedrift. Hr.
Skaarup er i øvrigt varm tilhænger af NATO,
bare ikke af alt, hvad NATO foretager sig, er
modstander af alt, hvad NATO foretager sig.
Det er jo en støtte, som er nok så betinget.

Lad mig slutte med at sige, at de diplomati-
ske bestræbelser for at nå en løsning er meget
intense. Arbejdet koncentrerer om at udmønte
G 8-landenes principerklæring af 6. maj og om-
forme den til en FN-resolution, der kan vedta-
ges i FN's Sikkerhedsråd i henhold til FN-
pagtens kapitel 7.

Det er lykkedes at få Rusland med i disse be-
stræbelser. Det er centralt. Det er nødvendigt
for at kunne gennemføre en FN-sikkerheds-
rådsresolution. Det er det, der arbejdes med, og
jeg vil gerne udtrykke håbet om, at man tem-
melig hurtigt kan nå at se et resultat af disse
diplomatiske bestræbelser. Det er et håb, jeg er
sikker på hele Folketinget deler, og jeg synes,
det er vigtigt at yde al mulig støtte til de diplo-
matiske bestræbelser, som er i gang.

Til sidst vil jeg kun sige til hr. Søndergaard: Ja, jeg er sådan set enig med hr. Søndergaard, og jeg havde gerne set, at denne olieembargo var gennemført på et tidligere tidspunkt. Effektiviteten af den tror jeg ikke man skal underverdne. Der er ikke tale om at kontrollere tredjelandsskibe, men der er tale om, at man her kontrollerer skibe fra en lang række lande, der er vigtige for olieforsyning m.m., og det er derfor også min opfattelse, at denne olieembargo, den embargo, som de danske skibe deltager i, vil have en betydelig effekt.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu følgende korte bemærkninger: Hr. Villy Søvnald, hr. Peter Skaarup og hr. Søren Søndergaard.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg havde et enkelt spørgsmål, som udenrigsministeren ikke fik besvaret. Der står i forslagens bemærkninger på side 2, første spalte, første afsnit:

»Dette forbud føjer sig til de tidligere gennemførte sanktioner i medfør af FN's sikkerhedsrådsresolution 1160 af 31. marts 1998, der er vedtaget med henvisning til FN-pagtens kapitel VII.«

Man kan være tilhænger af det her, eller man kan lade være med at være tilhænger af det. Det har vi jo diskuteret. Men jeg synes, man skal være forsigtig med at putte noget ind i FN-pagten, der ikke eksisterer. Jeg synes, man skal være forsigtig med at pådutte FN nogle beslutninger, de ikke har taget, for det er simpelt hen uærligt.

Jeg har med megen omhu læst FN's sikkerhedsrådsresolution nr. 1160. Jeg har læst den 3 gange. Jeg er ikke i stand til at finde den passus, hvor FN's sikkerhedsrådsresolution giver adgang til en olieembargo. Jeg vil gerne have, at ministeren vil gå op og citere det sted fra resolution nr. 1160, der åbner adgang til med FN-legitimitet at lave en olieembargo.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Udenrigsministeren meddelte, at Dansk Folkeparti havde formået at komme med bundskraberne i debatten, og der vil jeg da sige, at jeg synes også, at udenrigsministerens besvarelse af ordførertalerne her er noget af en bundskrabere.

For det første siger udenrigsministeren, at der er FN-mandat bag olieembargoen – anderledes kan man ikke tolke det – vel vidende, at begrundelsen for, at man ikke har gennemført det noget før, har været, at man ikke har kunnet formå at få det mandat til en embargo.

Samtidig svarer udenrigsministeren overhovedet ikke på det, som mange af ordførerne har været her oppe på talerstolen og spørge til, nemlig hvordan det her skal have nogen som helst virkning, i og med at man ikke må ramme de skibe, som i høj grad hjælper Jugoslavien, nemlig de russiske skibe. Hvordan skal det have nogen som helst virkning? Det svarer ministeren ikke på. Det kunne jeg godt tænke mig at få et svar på.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg takker for udenrigsministerens besvarelse af, erkendelse af, kan man måske ligefrem sige, at han også synes, det er lidt besynderligt, at man bomber olieanlæg, samtidig med man sejler olie ind. Og det er jo meget besynderligt.

Men det, jeg også efterlyste, er ligesom: Hvad er konsekvenserne af denne her olieembargo? Hvad er det præcise formål? Hvor lang tid skal den vare? Hvis nu f.eks. Milosevic ikke har givet sig til vinter, skal den så vare vinteren over? Hvilke konsekvenser vil det så få i Serbien? Hvem er det, den vil ramme? Vil den olie, der trods alt er i Serbien, måske blive kørt ind eller smuglet ind, hvad ved vi? Vil den gå til boligområder, til opvarmning af steder, hvor der er børn, eller vil den gå til militæret?

Altså, vi ønsker ligesom at få nogle konsekvensberegninger på det her. Det synes jeg godt ministeren kunne give. Det står jo ikke i bemærkningerne.

Derimod er der i bemærkningerne henvisninger til resolutioner om Tadsjikistan, og det vil jeg godt bede ministeren om at forklare.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):
Til hr. Villy Søvnald. I bemærkningernes første spalte på side 2 står der følgende:

»EU har med Rådsforordning nr. 900/1999 af 29. april 1999 gennemført et forbud mod salg og levering af olie og olieprodukter til FRY.«

Det er en EU-vedtagelse. Den har Danmark medvirket til, og vi har altså hermed været med til at pålægge os selv et forbud mod salg af olie og olieprodukter.

Resolution 1160 vedrører ikke olie, det vedrører våben, og der er jo en aktiv våbenembargo imod FRY, som Danmark er med til herigenem at håndhæve på alle måder, men altså også ved, at hvis der kommer skibe med våben, så håndhæver man dér resolution 1160.

Det er ikke hensigten, og bemærkningen her skal ikke læses på anden måde end, at dette forbud mod olieeksport fører sig til tidligere gennemførte sanktioner i FN. Der er, hvad der står, og det er sådan set faktisk aldeles rigtigt.

Konsekvenserne af dette – og det er til hr. Søndergaard: Dette er et led i det samlede pres, som søges lagt på Milosevic og hans folk med henblik på at gennemtvinge, at Milosevic og hans folk efterlever de krav, som det internationale samfund, ikke kun NATO, ikke kun EU, men også FN's generalsekretær og Rusland har været med til at opstille. Det er, hvad det handler om, og det er for at sikre efterlevelsen af disse krav, at også dette element føjes til de øvrige virkemidler.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Ja, udenrigsministeren talte lidt tidligere i debatten om bundskrabere fra Dansk Folkeparti. Jeg synes, en anden bundskraber er, at ministeren slet ikke svarer på de spørgsmål, der bliver stillet, punkt 1 med hensyn til, hvad olieembargoen skal nytte, og punkt 2, hele spørgsmålet omkring håndhævelsen.

Altså FN-beslutninger ligger der jo ikke for at håndhæve en olieembargo. Det er rigtigt, at man har truffet nogle beslutninger, der handler om, at man ikke skal eksportere olie til området, men der er jo ikke nogen som helst FN-beslutninger om, at man vil håndhæve det med magt, og det er det, der ligger i det, Folketinget bliver præsenteret for i dag.

Videre vil jeg godt lige spørge udenrigsministeren: Vi har fra dansk side sagt nej til at sende en ubåd til området. Jeg forstår, den skulle have deltaget i det område, vi også taler om her. Er der med den styrke, som man vil sende til området, så ikke fra dansk side, men fra NATO's side inkluderet ubåde, og hvilke opgaver skal de ubåde løse?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu kan det være, udenrigsministeren får besked nede i hjørnet, men jeg vil da godt vide, hvorfor man i denne her resolution, der er så

ualmindelig grundigt gennemarbejdet af Det Konservative Folkeparti og af Venstre og dem alle sammen, henviser til en resolution om Tadsjikistan. Det går jeg ud fra at ministeren kan forklare. Det synes jeg da er interessant. Vi er i gang med en diskussion om Balkan, og så laver man bemærkninger, hvor man henviser til en resolution om Tadsjikistan. Er det et udtryk for grundigheden i denne her krig?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal takke udenrigsministeren for svaret, hvor udenrigsministeren jo meget redeligt, synes jeg, redegør for, at der er en EU-beslutning, men at der er ikke nogen FN-resolution, der giver adgang til olieblokaden.

Det er selvfølgelig også derfor, man vælger at udforme beslutningsforslaget, som man gør, nemlig at de lande, der er omfattet af aftalen, holder man intern justits iblandt, men alle dem, der kunne tænkes at komme med olie, gør man ikke noget ved. Og så nærmer vi os måske sagens kerne i denne her sag, nemlig bemærkningens side 2, anden spalte, tredje afsnit, hvor der står:

»De maritime elementer vil fremover kunne få tildelt nye opgaver, herunder eventuelt opgaver til støtte for en implementeringsstyrke for en fredsplan for Kosovo.«

Hvis ikke det her forslag er det skinbarlige vrøvl, så har man altså to grupper af lande, en gruppe, der har underskrevet, at de ikke ville sende olie til Jugoslavien; dem er der vel så ingen grund til at kontrollere. Så har man en anden gruppe af lande, som man klogt nok ikke vil gøre noget i forhold til, f.eks. Rusland, og så står der vel kun tilbage, at det her har en hensigt, der rækker langt, langt videre end det, der er beskrevet i dag. Og det er sagens kerne.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Til hr. Peter Skaarup vil jeg bare sige, at jeg har flere gange i mine svar forsøgt at begrunde regeringens syn på dette og også regeringens syn på, at dette skridt på olieområdet kan være effektivt. Det er regeringens opfattelse, og der er jo ingen grund til at svare mange gange på det samme spørgsmål.

Til hr. Villy Søvnald: I og med at lande tilslutter sig en olieembargo, har man jo ikke en sikkerhed for, at de selskaber, der opererer i de pågældende lande, efterlever det. Det er én ting, at regeringerne er med til at vedtage en

olieembargo, men at sikre dens gennemførelse er jo en ganske anden sag.

Og det er hensigten med, at der er skibe, der kontrollerer; det er det, der er meningen. Vi har jo ikke statshandel med olie, og derfor er det nødvendigt at sikre, at den private sektor efterlever de beslutninger, der er truffet. Så enkel er den sag faktisk.

Og til hr. Søren Søndergaard: Jeg er nødt til først at komplimentere hr. Søndergaard, fordi hr. Søndergaard har opdaget en fejl i beslutningsforslaget. Her henvises der til resolution 1240 af 15. maj. Der skulle have stået resolution 1239 af 14. maj, og det var derfor også nødvendigt for mig helt uforbeholdent at komplimentere hr. Søndergaard for hans opmærksomhed og beklage fejlen. Det er ganske rigtigt den fejl, som jeg var nede og blive belært om var blevet begået, som jeg ikke selv havde fanget ved min gennemlæsning af dokumenterne.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare spørge udenrigsministeren, hvad den fejl betyder for forslaget vedtagelse. Altså skal der stilles et ændringsforslag, skal der skrives nye bemærkninger, eller vil man gå i krig til forsvar for Tadsjikistan i stedet for for Kosova?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det var lige en opfølgning på noget, jeg ikke rigtig fik svar på fra udenrigsministeren. Det var i forbindelse med hele diskussionen om en eventuel afsendelse af en dansk ubåd til området dernede. Der synes jeg, det kunne være interessant at vide, om man så har fået andre nationer til at sende ubåde af sted, altså deltage i den STANAVFORLANT-styrke, der er af sted, ubåde fra andre nationer, der løser de opgaver, som der bl.a. var blevet bedt om at en dansk ubåd skulle løse i forbindelse med det.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Til hr. Peter Skaarup: Mig bekendt er svaret på spørgsmålet nej; jeg er ikke ganske sikker, og derfor står vi til rådighed under udvalgsarbejdet. Så kan vi opklare, om der findes ubåde i den formation.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg sige trøsten, at svaret på hr. Søren Søndergaards spørgsmål er nej. På trods af denne fejl giver dette beslutningsforslag intet politisk eller juridisk

grundlag for at indlede krigshandlinger imod Tadsjikistan.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til dagsordenens punkt 25, som var:

25) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 135:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af adgangen til at kunne overføre uudnyttede skattemæssige tab til modregning i fremtidige gevinster ved skattefri fusion m.v.

Af Frank Aaen (EL) og Søren Kolstrup (EL). (Fremsat 5/5 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Ole Stavad):

Enhedslistens beslutningsforslag pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag, der afskaffer den gældende adgang til at kunne overføre uudnyttede skattemæssige tab til modregning i fremtidige skattepligtige gevinster i forbindelse med skattefri fusion m.v.

Forslagsstillerne har henvist til, at jeg i et svar til Folketingets Erhvervsudvalg den 11. februar 1999 gav tilsagn om at overveje, om der er behov for at stramme reglerne.

Jeg har ingen problemer med, at Enhedslisten med sit beslutningsforslag minder mig om – sådan ser jeg det – det tilsagn, som jeg kom med i februar måned i år.

Jeg kan da også oplyse, at jeg selvfølgelig har fulgt op på sagen, jeg har bedt mine folk i Skatteministeriet om at udarbejde et lovforslag om begrænsning af adgangen til at udnytte skatte-